

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Naročnina na 1/4 leta 5 Din., na posamezni naslov 6:25 Din. V inozemstvo mesečno 6 Din. — Pošt. ček. pol. štev. 11.806.

IZHAJAJO VSAKO NEDELO.

Uredništvo i uprava M. SOBOTA, Križova ul. 4.

Cena oglasov: Cela stran 1000 Din., mali oglas do 35 reči 10 Din., više vsaka reč 1 Din. Med tekstem so oglasi 150% dražji. — Popust od 5—50%.

Želemo popuno gimnazijo!

Te dni se mudi na štirirazrednoj gimnaziji v Soboti ministerski odposlanec gosp. dr. Jakob Kelemina, vseučilišni profesor v Ljubljani. On predseduje pri maloj maturi i pregleduje vse drugo življenje na našoj gimnaziji. Veseli nas, opravlja letos to dužnost pa čast znani slovenski vučenjak, ki je celó doma v sosidstvu naše krajine, pri Sv. Miklavži pri Ormoži. Zato smo osvedočeni, da bo g. predsednik popunoma razmoželé i potreboče *Slovenske krajine*, štere so v zvezi s sobočkov gimnazijov.

Od l. 1925-ga dale se je bio boj za to, da bi gimnazija v Soboti ostala ino se spopunila v osemrazredno. Te boj je našerči popisani v našem „Kalendari za 1928. l.“ i Novine so nedavno v svojoj vüzemskoj številki prinesle članek za našo gimnazijo. Pri toj priliki, gda je med nami g. min. odposlanec, pa čitimo dužnost, da na kráci ponovimo dokaze, s šterimi podpiramo svojo želó i zahtevo po punoj gimnaziji.

Slovenska krajina, ki ma 100 000 prebivalcov, zasluži že s tem edno gimnazijo. Če pomislimo, da bi v zdravih razmeraj prihajali k nam — kak so že! — tudi dijaki iz ljutomerske ino radgonske okolice, te je njena upravičenost ešče vekša i število dijaštva bi bilo zadostno! — Na to je mislila vlada l. 1919., gda je dva meseca po našem osvobojenji odprla v Soboti gimnazijo, kak *prvo slovensko* šolo v Slovenskoj krajini!

Vsakša naša spomenica za gimnazijo je naglašala tudi to, da je gimnazija v Soboti *na mejl* z Avstrijov pa Madžarskov čuvar naše države, narodnosti i kulture. Mi smo pod Vogrskov meli svojo *gimnazijo v Monoštri*, ar so jo punili naši slovenski sinovje. Čitudi je osemrazredna monošterska gimnazija ne mela dostakrat ni telko dijakov, kak okrnjena sobočka, so je Vogri nigdar ne nameravali zapreti! Zato je samo v hasek naše države i kulture, če se to nigdar ne zgodi tudi s sobočkov gimnazijov. I končno — Slovenska krajina má *pravico*, da dobi *svoje domače* vzgojitelje pa uradnike, ka njoj pod jezeroletnov tujov vladov ne bilo v punoj meri dano. Vsaka pokrajina države ma *pravico*, da dá *narodl intellgenco*. Ne zato, da bi v naši uradaj sedeli samo domačini, ne smo tak zagriženi! Liki zato, naj naši šolani ljudje idejo po vsoj slovenskoj zemli i celoj jugoslovanskoj domovini, da prineséjo tá našega duhá, drugi pa od tam svojega. Edino tak more priti *spoznanje, lübezen, mir med nas!* To mislimo v smisli najčistejšega kulturnoga zblížanja i kulturnoga ustvarjanja brez ozira na denešnje dnevne razmere, da njoj prineséjo svoje prvine i svoj delež vučenjaki, pisateli, umetniki iz Slovenske krajine, ki je ne mogla dozdej sodelüvati v ed-

nakoj meri z ostalimi krajinami pri graditvi naše kulture! To je po našem mišljenji stržen pitanja, najvažnejši dokaz, da je popuna gimnazija v Soboti nujna — ne samo zavolo naših malih, pokrajinskih potreb, liki *zavolo potreb* vsega našega slovenskoga naroda i naše *jugoslovanske države!*

Ešče na edno pitanje naj odgovorimo. Pravili so večkrat, da nemremo dosegnoti popune gimnazije, ar nemamo zadosta dijaštva, kak to zahteva predpis ministerstva. Na to pitanje je mogoče odgovoriti jako obširno, ali na tom mestu moremo samo telko: ali ne bi bili uspehi naših dijakov bolši, ali ne bi prišlo več dijakov v višše razrede, či ne bi bili ravno na našo gimnazijo pošilani vučitelje brez potrebnih izpitov, to je brez vzgojitelskih sposobnosti? Ino tista neprestana premeščanja med šolskim letom? Ino tisto večno zapiranje razredov, celo dvakrat v ednom letu! Ali je to mogoče davalo veselje starišom, da pošlejo deco na gimnazijo, dijakom pa da ostanejo na njoj?? Či obtožujejo nas — tožimo tudi mi! Mislimo pa, da so naši dokazi tak močni, ka se ne bi smelo gledati na število dijaštva čitudi bi to število bilo zadostno.

L. 1929. je bio min. odposlanec g. dr. M. Ibrovec, profesor beogračkoga vseučilišča, jako zadovolen z uspehom prve mature na Sobočkoj gimnaziji. Spoznao je, da mora naša gimnazija postanoti popuna i nam je oblübo, ka de jo zagovarjao na viššem mestu. Zdaj prosimo gosp. *predsednika dr. Kelemina*, naj pregleda naše razmere, našo prošnjo ino naj podpre našo zahtevo zdaj, gda je obstoj naše gimnazije pá v nevarnosti! Prepričani smo, da ga bo vodo pogled na našo kulturo i državo.

Prva sv. meša našega misijonara g. Kerec Jožefa pri Sv. Sebeštjani.

V nedelo, 5. junija, gda je svet obhajao god presladkoga Srca Jezušovoga, je slavila Slov. krajina še posebno veliki god. Prvoga svojega misijonara je sprevedila do oltara v tistoj cerkvi, gde je bio krščen i gde je zdaj prvokrat prikazao sveto daritev. g. Kerec Jožef. Genlivo, lepo, sveto je bilo to delo. Prišo je iz bojišča za Kristušovo diko i pokazao s svojim prihodom, kak rad ma Gospod male, nizke, gda je iz te edne najmenših i neznatnejših far zvolo svojega prvoga vernoga misijonara v Slov. krajini.

G. misijonara je v soboto večer rojstna ves Prosečkaves slovesno sprejela. Slavolok za slavolokom je pozdravo velikoga sina te tihe vesnice i ga sprevedila v prosti kmečki dom. V nedelo rano se je pa zbrala velikanska procesija i ga je sprevedila po okinčanoj poti do cerkve pri Sv. Sebeščani. Proti njej je šla druga procesija iz cerkve. Gda sta

se zišle, je pozdravila g. misijonara deklica z lepimi rečmi, s šterimi je izrazila veselje nad častjov, štero je on spravo toj maloj farici i njim izročila lepi šopek. Potem so jih domači g. plebanoš Prša Ivan pozdravili i njim izročili dar na belom vankiši trnjavo korono, na sredi nje pa presmeknjeno citrono kak znamenje njihovoga mučeniškoga delüvanja v kitajskom misijoni. K cerkvi prideč so g. Klekl Jožef vp. plebanoš meli predgo od vrednosti duše. Njih je oproso g. misijonar za predgara, ar so bili njegov verovučiteo i ar je na njihovo prizadevanje prišo do časti mešništva i tak do misijonskoga pozvanja, kak je pravo. Genlivo je bilo viditi od veselja žarečim srcem stati pri sini njegovo 75 let staro mater, štera je pravila, da je vsa blažena. Pri slovesnoj svetoj meši sta dvorila kak diakon i subeliakon g. misijonari gg. Rataj, kaplan iz G. Lendave i Dr. Kelenc ravnoteo Martinišča. Počastili so g. misijonara tudi g. Bakan, prefekt Martinišča. Gasilci iz Prosečke vesi i od Sv. Sebeštjana so držali red, šteri je bio jako lepi. Pa to ne bilo lejko delo, ar je naroda prišlo vküp več jezere. Med gasilci kak i med narodom je bilo vnogo evangeličanov, ki so se jako vzgledno oponašali. Prvi, ki je v Prosečkoj vesi pozdravo g. misijonara, je bio tudi evangeličanec. V toj vesi kak dva brata živeta vküp dve vereizpovedi. Po sv. meši je dao g. misijonar misijonski blagoslov i vsakoml podelo edno podobico. Narod je pa podaro svoj skromen dar na misijone.

Po božoj službi je priredila rodbina g. misijonara v rojstnoj hiši goščenje, štero je obiskalo do 60 ljudi. Goščenje je bilo tak lepo, tak veselo, tak nedužno, tak spodbüdno, tak sveto, da goščenje v Kani na svatbi, gde sta bila navzoča Jezuš i Marija, ne moglo biti lepše.

Gospod misijonar obiščejo vse naše fare. Slov. krajina pa zbira svojemi prvomi misijonari dare, ka njemi omogoči vzgojiti več duhovnikov, ka bo tak mela stalno misijonsko pole za razširjenje božega kralstva. Prvi, ki so to veselo vest razglasili, so bili mil. g. Slepec, č. kanonik v Soboti.

Kopališko zdravljenje vojnih invalidov.

Po razpisu ministrstva za socijalno politiko in narodno zdravje od dne 18. aprila 1932. St. br. 24 875, se bo tudi letos vršilo kopališko zdravljenje vojnih invalidov po načinu, ki je veljal tozadevno v prejšnjih letih.

Pravico do brezplačnega zdravljenja imajo samo osebni vojni invalidi do vključno čina narednika, in sicer:

1. Vsi vojni invalidi za vse rane in poškodbe, zaradi katerih so bili priznani za invalide, kakor tudi za poznejše komplikacije, ki bi se pojavile kot njih posledice;

Svet reši samo lübezen Jezušovih ran! V te namen širite Novine!

2. Vojni invalidi I., II., III., IV., V. in VI. skupine tudi za one bolezni, ki so jih dobili tekom življenja.

Vojni invalidi, ki hočejo izkoristiti to ugodnost, morajo pristojni politični upravi (sreskemu načelstvu) predložiti nekolkovano prošnjo ter prošnji priključiti naslednje priloge:

a) Overjen prepis rešenja višjega invalidskega sodišča, da mu je prisojena invalidnina po novem invalidskem zakonu; če takega rešenja še nima, mora predložiti potrdilo Dravske finančne direkcije, da ni reduciran in da še prejema invalidnino;

b) Vojni invalidi, ki ne prejemaajo invalidnine zaradi previsokih davkov (§ 99 invalidskega zakona), morajo predložiti potrdilo finančne direkcije, da jim je invalidnina ustavljena samo zbog previsokih davkov;

c) Vojni invalidi, ki niso prevedeni po odredbah novega invalidskega zakona, toda imajo pravico do brezplačnega zdravljenja po § 113 tega zakona, morajo predložiti overjeni prepis sodnega sklepa o prevedbi po odredbah invalidskega zakona iz leta 1925;

č) Vojni invalidi VII., VIII. in IX. skupine ter vojni invalidi, navedeni v predhodnem odstavku morajo razen že navedenih listin predložiti še overjen prepis invalidskega uverjenja o zadnjem zdravniškem pregledu, iz katerega je razvidna diagnoza in stopnja nesposobnosti.

Pristojna politična uprava je dolžna, da prosilca takoj po prejemu prošnje, opremljene s spredaj navedenimi dokumenti, predstavi državnemu ali samoupravnemu zdravniku prosilčevega stalnega bivališča, ki ga mora pregledati in oddati potrdilo o pregledu s svojim mnenjem, če je prosilec v resnici zdravljenja potreben in kje. Zdravnik mora uvaževati točko 1 in 2 tega razpisa. Povodom oddaje mnenja, kam se naj invalid pošlje na zdravljenje, se naj uvažuje, da se bo kopališko zdravljenje vršilo predvsem v invalidskem domu v Toplicah pri Novem mestu, v drugih kopališčih pa le tedaj, če bo za to dovolj sredstev na razpolago.

Politična oblast je dolžna, da vse prošnje, za katere je zdravnik oddal mnenje, da je zdravljenje potrebno, nemudoma dostavi s svojim predlogom kraljevski banski upravi, ki bo izdala ustrezno rešenje.

Vse prošnje po tem razpisu je smatrati za zelo nujne. Kopališko zdravljenje se bo namreč predvidno pričelo že začetkom meseca julija in končalo koncem avgusta, zato se prekasno predloženih prošenj ne bi moglo obravnavati v letošnjem letu. Na nujnost je treba županstvo še posebej opozoriti, kakor tudi na to, da je treba prednji razpis priobčiti prav vsem invalidom.

Začetek zdravljenja se bo razen tega objavil še v dnevnikih.

Po pooblastilu bana, nač. oddelka za socialno politiko i narodno zdravje

Dr. Dolšak, s. r.

Rojarstvo.

Jemanje meda.

Čas prve medene žetve se na naglo bliža. Zato pustimo razvoj rojarstva na zimo i si pogledimo kak dobimo dober med za odajo.

Razumljivo je, ka z medišča vzememo telkokrat med, kelkokrat se to z njim napuni i s tem prisilimo včele za nadalno delo.

Že tu se more povedati, ka živimo v takši časaj, ka samo dobro blago lahko spravimo v peneze.

Roje si pa med letom obdržimo močne samo te, či njim na sprotoletje pustimo zadosta hrane.

Med nami rojari se pa nahajajo tudi parovnjaki, šteri se nezadovolijo z medom v medišči, liki ešče segajo v vališče, štero bi moglo ostati v najbošoj paši nedoteknjeno i posebno pri mali kištaj, štere so ravno pri nas najbolje razširjene.

Jako žmetno je pri sprotolešem jemanji meda določiti, kelko meda naj vzememo ali kelko pustimo. Lehko mammo med letom dobro pašo, ka si včele nanosijo potrebno hrano. Zgodi se pa tudi, ka med letom pritisne suša i včele ponučajo ves med i ešče poleg toga oslabijo tak, ka ne so sposobne si nanositi v ajdinskoj paši telko, ka bi se prezimile.

Če bi prešteli tiste roje, šteri leto za letom poginejo i bi ugotovili vzrok te smrti, bi se pokazalo, ka več kak $\frac{3}{4}$ je poginilo od gladi.

Velko pitanje pa je, či je zadosta tistoga meda, ka ga na sprotoletje pustimo v vališče? Na to pitanje rojar nemre odgovora dati, ar njemi neznano, kakše bo poletno vreme.

Vsakomi je znano, ka se v velkom panji (kišti) na vališči najde več meda kak v malom.

Skušnja vči to, ka v redni vremenski razmeraj je v vališči velkoga panja telko meda, ka folga od ednoga trnovoga cvetja (križovec, akacija) do drugoga. V malom pa ne more biti, ar zavolo rodovitnosti matice, zanese vsako lüknjico (celico) v sati (gerpi).

Či po trnjevoj paši poglednemo v vališče, vidimo to, ka je stara matica malo zanesla; mlada, rodovitna, puna življenja pa skoro vsako celico. Tak je pri prvom več prostora za rezervni med, pri drugom pa menje.

Paroven rojar na to ne pomisli i pri sprotolešnjem jemanji meda, po cigansko kradne tisto, ka ne bi smeo. Tolaži se pa s tem, ka si bo med letom že telko prinesla, ka bo živela, če pa ne, pa naj pogine. Takši rojar pa nema srca v sebi i niti vsmilenja do svojega bližnjega.

Takši paroven rojar je prisiljen v jeseni polagati. To polaganje je pa jako slabo, či se ne vrši po pravom časi i pravilno. Pri nas se more polagati 3—4 tedne pred ajdinskov pašov i to v mali porcijaj. Če pa te čas zamudimo i polagamo velke porcije, včele ne polagajo meda na pravo mesto i gnezda se s svoje kroglaste oblike razdrobi. (Dale.)

Izjava.

Podpisani Dr. Kolarš Franc, zdravnik v Beltincih izjavljam, da nisem plačnik za duge, štere bi zvün mene štokoli napravo v mojem imeni, čeravno bi to bio moj rod. Beltinci, 6. junija 1932.

Dr. KOLARŠ FRANC.

Joško Maučec:

Zgodovina Slovenske krajine. III.

Verstvo starih Slovanov. Stari Slovani so častili naturne moči; razlikovali so dobra božanstva, štere so zvali *bogove* ino sovražna, štere so imenovali *bese*. Prvi so vladali v letnoj, drugi pa v zimskoj polovici leta. Najvišiji bog, *stvarnik nebe pa zemle*, je bio Svarog, imenüvan tudi Perun, kak bog groma pa bliska. Njegov sin je bio Daždbog, tudi Svarožič imenüvan, bog sunca, izvir vsega dobroga na zemli. Bog jasne nebe ino čistoga zraka je bio Svetovit, kak boga črede so častili Velesa; Vesna pa je bila boginja lepote pa sprotoletja. Častili so tudi Triglava, šteri je valao pri ništernih plemenaj kak bog sunca. Med sovražnimi besi je znamenita *Morana*, boginja smrti. Poleg tej so častili Slovani tudi božanstva nižjega reda, kak *vile* pa *rusalke*, štere prebivlejo poleg vod, po goraj pa po goščaj, ali *Sojenice* pa *Rojenice*, boginje usode. Bogove so stari Slovani častili većinoma po goščaj ali na goraj. Sprva so ne meli zato zgrajenih svetišč, kak tudi ne posebnih svečnikov — duhovnikov; žrtve bogovom so opravljali staroste ali župani. Slovani so vervali v posmrtno življenje duše v raji. Volkodlak, to je člo-

vek, šteri se je po smrti spremeno v vuka, zdaj pa blodi brezi prestanka po sveti ino ma nadčlovečo moč pa oblast. Prevaža pa preganja oblake po nebi, priplezi včasih na sunce ali mesec da ga gloda; tak so si razlagali stari Slovani potemnenje sunca pa meseca. Stari Slovani so mrtvece pokopali, v ništernih krajaj pa so jih tudi sežigali. Mrtvomi na čast so prirejali bojne igre, na grobi pa slovesne gostije, štere so zvali *strane*. Posebne svetke so svetili zlasti o kresi, gda je den najdukši ino o božiči, gda je den najkračiji.

Slovani pa Avari silijo v vzhodno rimsko državo.

Severna meja rimske države ob Savi pa Dunavi je bila slabo zavarvana, tu so bile male posadke rimskih vojakov. Zato so Slovani pa Avari brezi velkih težav hodili prek meje ropat pa plenit ino so ne ravnali z zgrabenimi prebivalci bokše kak divji Huni. Zgodovinar Prokopij popisuje njihova grozodejstva, kak so klali lüdi, natikali jih na količe ali so jih pa s hišami ino z živinov vred žežgali, če so jih ne mogli odpelati s sebov v robstvo. Po cestaj je ležalo po takših pohodaj puno nepokopanih človečih tel. Ti pohodi Slovanov prek Dunave so se začnoli za vlade casara Justina I. (518—527.) Postali so pa posebno gosti pa nevarni za njegovoga na-

slednika Justinijana (527—565.), šteri se je dugo bojuvao s Perzijci v Aziji, z Vandali v Afriki ino Vzhodnimi Goti v Italiji ino s tem zanemarjao severno mejo svoje države.

Isti čas s Slovani pa so napadnoli rimske pokrajine tudi ešče drugi narodi kak Huni, šteri so ešče zmerom prebivali kak mogočno lüdstvo v denešnji Rusiji ino Bolgari, ravnotak tudi divje mongolsko lüdstvo na severnom obrežji Čarnoga morja.

V tistoj dobi se je pojavo na severnoj meji rimske države novi mongolski narod, šteri je igrado v zgodovini Slovanov jako važno vlogo. To so Avari ali Obri, šteri so prišli l. 561. do dolnje Donave, od šterih smo že v prešnjem poglavji pisali. Nato pa so Huni l. 567. zvezani z Langobardi popunoma premagali ino vničili Gepide ino se slednjič po odhodi Langobardov l. 568. naselili po vogrskoj nižini. V družbi z njimi se je selo tudi eden deo Slovanov ino zaposeo predele južno pa južno-zapadno od avarskih selišč, pokrajine zvün vogrske puste. Tisti čas so dobile prve slovanske prebivalce krajine denešnje južne pa jugozapadne Vogrske, deli denešnje Hrvatske in Slavonije ino slovanske pokrajine med njimi tudi Slovenska krajina, to je tisto ozemle, štero je ležalo zvün takratnih bizantinskih mej. (Dale.)

— Našim rojarom na hasek objavljamo lepe članke ednoga našega rojarskoga strokovnjaka. Naj si rojarje vkup devajo te številke Novin, gdateč njim prav pridejo.

Sedemstoletnica velikoga ljubitelja trpečega človečanstva, sv. Antona Padovanskoga v Črensovcih.

To nedelo, 12. junija se vrši v krili tretjega reda zaključna slovesnost ob priliki 700 letnice blažene smrti sv. Antona v Črensovcih. Spored je sledeči:

Junija 10. ino 11. je po sv. mešaj navuk za tretjerednike, šteroga bodo držali predstojnik O. Elekt Hamler od sv. Trojice. Teva dva dneva kak i v nedelo bodo gospod predstojnik z domačimi gospodi spovedavali tretjerednike.

Junija 12. v nedelo se svete meše začnejo ob polšestih. Pod ranov mešov, ki se služi ob 7, bode skupno obhajilo tretjerednikov. Obhajilo naj darujejo tretjeredniki za istinsko, djansko lubezen do bližnjega, naj ta napuni srca človečanstva. Po obhajili i meši je navuk i skupno hvalodavanje za sv. prečiščavanje.

Velka boža služba ob 10.

Večernice ob 2. z navukom od življenja sv. Antona i podelijo se popolni odpustki tretjerednikom po navuki.

Ob 3. po večernici je akademija v Našem Domi na čast sv. Antona s sledečim sporedom: a) pozdrav voditelja 3. reda, b) pesem od sv. Antona, c) govor: Sv. Anton i socialna pravičnost, drži ga preč. g. O. Troha Mihal, gvardijan iz Čakovca, d) tamburaški zbor, e) nastop dece iz Žižkov, ki razložijo življenje sv. Antona; f) pesem odrašenih dekeo z sprevačanjem tamburice, g) kratka zgodovina tretjega reda v Črensovcih v dobi 20 let kak obstoji; h) tamburaški zbor; i) pomen 700 letnice z deklamacijov, naprejda deca iz Črensovec, j) Marijina pesem, k) venčanje i razsvetljenje podobe sv. Anton po rokaj nedužne dece, l) završitev z pesmijov: Povsod Boga.

Naznani se zednim tretjerednikom, da tisti, ki ne morejo po skupnom sv. obhajili domo, naj pridejo na zajtrk v Naš Dom, gde dobijo zajtrk. Prosi se pa od vseh, da kaj daruje na „Dom sv. Frančiška“. Ravnotak dobijo dalešnji, ki ne morejo domo na obed, poldne v Našem Domi župo, če kaj darujejo za sirote.

V lubezni do bližnjega vabi vse sine i hčere sv. Frančiška na proslavo

Vodstvo 3. reda v Črensovcih.

Politični pregled.

Jugoslavija. Redni sestanek narodne skupščine se je vršio 6. junija. Na tom se je določo dnevni red za bodočo sejo. — 1. junija je stopila v življenje za dobo 18 mesecov trgovinska pogodba z Italijov. I na meso i na belice je Italija podignola carino. Z toga sledi, da se cena živine, ki de šla v Italijo, ne zdigne v tisto višino, kak je bila za vremena stare pogodbe.

Nemčija. Kancler dr. Brüning je z svojov vladov odstopo zavolo hujskarije narodnjaške Hitlerovne stranke. Predsednik Hindenburg je sestavo vlado i zročo Von Papeni. Vlada ma vojaški značaj i bo najkrajšem časi razpisala nove volitve, ka bi novozvoljeni parlament odpovedao plačvanje bojne odškodnine.

Romunija. Vlada profesora Jorge je mogla odstopiti. Uradništvo že pol leta ne dobilo plače, kmetje odati ne morejo nikaj, posojila od niked, zato je krali Karoli izročo ostavko cele vlade. Krao je pozvao Titulesca, poslanika v Londoni, domo, da sestavi vlado. Francozi bi samo tak dali Romuniji posojilo, če bi se razvalavo že pet mesecov obstoječi zakon od razdužitve kmetov. Finančno stanje je nad vse žalostno v to velikoj i bogatoj Romuniji, štero je vladala samo edna stranka. Volitve se ešče letos razpišejo i se dovolijo v Romuniji pali politične stranke, kak so prle bile. Romuni bi se zdaj radi bližali Nemčiji, pa je pitanje, če njim to ne bi več škodilo.

Vogrska. 87 poslancov stranke malih kmetov (kisgazda-párt) je zročilo min. predsedniki grofi Károlyji zahteve vogrskih polodolcov. Te zahteve so sledeče: naj se zniža obrestha mera, naj se cena silja zviša, naj se izdela zakon za pomoč preveč zaduženomi kmeti, naj se ne licitirajo kmečka imanja i naj smejo agrarni interesenti na rate odplačuvati svojo agrarno zemlo. Karolyi se je podao k Horthyji z temi zahtevami i potem obečao, da ka de se dalo, bo napravo, zvišanje cen zrnja pa ne more obečati, ar ta zavisi od svetovnoga trga.

Kratki glasi.

V Mehiki so vse cerkvi zaprli, ar cerkvena oblast ne štela znižati števila duhovništva. Hüdobna, protiverska vlada je najpre odredila, da sme na stojezero vernikov priti samo eden duhovnik. Vsaki čeden človek zna, zakaj je to odredila.

Donava v Beči naglo narašča, dosegla je že 270 m. visine nad navadnov. Spodnji deli mesta so že pod vodov.

Rudniki v Trboviah ne delajo. Izgovarjajo se, ka nega naročil.

V Belgradi je bilo nalečenih več bomb, štere pa neso napravile nikše vekše škode i nikoga ne vmorile.

V Beči se začela konferenca 9. junija za trgovino i izvoz lesa. Zastopana je tudi naša država na tom spravišči.

V Varšavi je vlada prisilila 18 kapitalističnih družb, da morajo svojim ravnatelom i članom nadzorstva plače znižati.

50 letnico svojega obstoja je slavila v Sarajevi vrhbosanska pušpekija premični teden. Pri toj priliki se je vršo tudi velikanski euharistični kongres, šteroga so obiskali ne samo katoličani Jugoslavije, nego tudi iz inozemstva. Prvomi sarajevskomi nadbiskupi (eršeki) je postavljen lepi spominski steber v Sarajevi, šteri je zdaj odkrit. Svetoga očo je zastopao na kongresi nuncij Pellegrinetti, ki je bio krasno sprejet v Sarajevi.

Tovarna Danubius v Budapešti je odpovedala službo 430 uradnikom i inženirrom. Tudi druga podjetja so odpustila 600 inženirov.

Dnevne novice.

Strašen viher z točov v Slavoniji. Ka je povoden od Save nehala, to je odneso viher z točov. Strašna toča je kapala, tak debela, ka je več ljudi vmorila. Hiš je na stotine oškodovanih i podrtih. Naši delavci Tompa Matjaša iz Črensovec nam pišejo, da so mislili, ka de sodnji den. Ob pol petoj vuri je postala tema, streho njim je viher odneso, oblak se pusto doli i je spadnola žnjega teliko vode, ka je posteo plaval. Mlatilni stroji so vse vkup spotre-

ti, da se ne morejo razložiti. Delavce je zgrabo nepopisni strah, več jih je zbetežalo. Škoda, štero je napravo viher z točov se ceni nad sto milijon dinarov. Naši delavci so delali v Pusti Veliki Rastavac p. Vuka. Od nesreče sta nam pisala Plej Ignac i Copot Ignac.

Od naših v tujini.

S. Bethlehem. Pobegnoli so trije šolarje: Banko Lujz, Zakoč Števan i Šiftar Ernest. Prvi je dobo peneze, da si küpi obleč i mesto toga je vzeo doma avto i se odpelao z pajdašima v Chicago. Za nedovoljen izlet bo šiba za plačilo popevala, če so čedni stariše.

Naši delavci se jako slabo oglašajo iz nemirne Nemčije. Pač nam pa večkrat pišejo iz Francije i nam naznanjajo, da dobivajo naš tisk, ga radi majo i svoje doma pozdravljajo.

M. Sobota

— **Beteg g. poslanca Benko Jožefa.** G. poslanec Benko so zbetežali na poti, gda so hodili v Beč. Mi, ki poštlujemo njihovo osebo i ki znamo ceniti dobro, ka so včtinoli našemi kraji, njim iz srca želemo kem hitrejšo ozdravljenje.

— **Cena mesi se je zdignola.** Ne vemo iz kakšega vzroka je nikak razširo glas, da se je cena živini zdignola i da lahko čakamo, da se v kratkom ešče bole zdigne. V istini je cena živini ostanola takša, kakša je bila. Zadnje senje v Soboti je pa pokazalo, da je cena živini, posebno kravam ešče spadnola. Lüdje so ponujali svojo teško krmleno živino skoro kšenki. Par krav se je odalo po 200, edna tudi za 100 Din. Nam se vse tak vidi, da so glasi od zvišanja cen živini bili samo zato razširjeni, naj bi se lahko meso kem prle drakše tržilo. Tak je zdaj cena mesi hitro poskočila, cena živini pa ešče spadnola.

Slovenska krajina.

— **Tretjerednikom.** Zdaj v nedelo mate v Črensovcih skupno sv. obhajilo pri ranoj sv. meši ob 7. Popoldnevi je navuk, po navuki akademija v Našem Domi. Te den zaključimo 700 letni spomin blažene smrti sv. Antona. Pridejo nam g. frančiškani pomagat. Spored slovesnoga obhajanja vidite na toj strani na prvoj koloni i se po tom ravnajte. — Vodstvo 3. reda v Črensovcih.

— **Podpore nega.** Srezko načelstvo iz D. Lendave nam je dostavilo odlok banske uprave, šteri opomina vse posestnike, naj ne prosijo nikše podpore za kmetijstvo, ar se ta zavolo gospodarske stiske nemore deliti.

— **Se je že začnola.** Prišli so vroči dnevi i začnole so se pivske veselice po našoj krajini. Čudno je, da se vse toži nad slabimi časi i pomenkanji penez, za vino se pa ešče vsigdar dobijo penezi. Tü nega „krize“, nasprotno popijavle se celo noč do ranoga jutra. Ali se ešče narod ne strnsne nad tem žalostnim i groznim časom? Ali pa resan misli, da či kaj ma more to vse po veselica i zabavaj ta zmetati? Do tec i ne dale!

— **Tak je prav.** V D. Lendavi se je zgodilo, ka sta med božov službov dve ženski glave vkupporinole i si začele po-

gučavati se zna da ne od Boga i od dušnoga zveličanja. Kak to opazi en dečko z dil (koruša), ide dol i dve ženskivi glavi vkup-trešči. Več nesta gučali. V lendavskoj cerkvi je zato lepo oponašanje, ar sami farniki pazijo na to, da naj bo hiša boža zaistino hiša molitve, ne pa jama razboj-nikov, kak je Kristuš pravo.

— **Črensovci.** Cigan Štefani, ki je bio zavolo tihotapstva (švercanja) obsojen na vozo, je puščen 200 dni zapora.

— **Martjanci.** Gospodičina Horvat Vik-torija, bratovna pokojnoga plebanoša je darovala cerkveno srakico ali robačo i štolo pokojnoga g. plebanoša g. misijonari Kereci za njegov misijon. Prle, kak g. mi-sijonar odide, dobi do rok daruvane cer-kvene reči.

— **Za en vdarec 40 dni voze.** Neka-komi iz Črensovec je sodnija prisodila 40 dni zapora, ar je vdaro nekoga iz Bistrice, ki se je svajüvao z njegovim bratom. To je ščista prav. Dokeč ne bo oblast tolva-jije, bitja, klanja ostro kaštigala, ne bo mira. Strogost prosimo od vseh za vse, ne samo za Črensovčare, te se spremeni lice naše krajine v tisti miren, blaženi raj, ka je nekda bila ta.

— **Centralna zadruga za izvoz sada.** Dobili smo pravila, odnosno samo načrt pravil, po šterih bi se osnovala edna sre-dišnja zadruga v Beogradi, štera bi skrbela za odajo našega sada. V pravilaj se pravi, ka zadruga ne bi kupüvala sada, nego bi ga samo v komisijo vzela i gda bi küpec prišo, bi ga odala. Mi na te načrt odgovo-rimo sledeče. Niden trgovec z sadom do-zdaj nese je opomogo, nego dosta jih je na nikoj prišlo. Jako se more paziti pri tom deli. Potem iz Beograda voditi celo zadrugo, je jako teško. Mi mamó že v Maribori takšo zadrugo, je bliže pa njej teško ide, tem težje bi šlo onoj iz Beogra-da. Stroški bi narasli tak visiko, ka gospo-dar ne bi prišo do tistih penéz, kak bi je rad dobo. Sama miseo pa se zna, da je dobra Nas se te načrt ne tiče zato tüdi ne, ar mamó že takšo domačo zadrugo, najmre agrarno, štera svojim članom vse lejko oda ali vse za nje küpi, sad zato tüdi.

— **Cerkvena vizitacija.** G. Jerič Ivan, dekan v D. Lendavi, so preminoče dni opravili v svojoj dekaniji predpisano cer-kveno vizitacijo, ali cerkveni obisk po faraj. Zadnjega 9. junija v Turnišči. Šolska deca se je zbrala v cerkvi i davala odgovore na pitanje iz katekizmuša i biblije.

— **Živinsko rodovniško društvo** se je ustanovilo za faro Črensovci. Sejo je vodo g. Lipovec, srezki referent. Največ članov je pristopilo iz Žižkov.

— **Novine so narasle** v V. Polani z 2, v Satahovci z 1, v Canadi z 1, v Franciji z 1, v Slavoniji z 5 naročniki.

— **Vmrja je mati mil. g. prelata dr. Mat. Slaviča,** vseučelišnoga profesora. Blage pokojnice dušo zročimo v pobožno molitev našim naročnikom.

— **Treščilo je v večih mestih** v Slov. krajini preminoči teden. Treščilo je tüdi v več radioaparator, kak v Križevcih pri g. ev. duhovniki Darvaši itd.

— **Našim oglasnikom.** Vsi oni, ki so dobili poziv, da plačajo stare oglase, naj ne zamerijo, če bi se pomotoma terjali. Upravi ne je biö izročen penéz od vodstva stare uprave, tak je prišla pomota. Ka je bilo plačano se ne terja. Prosimo, da se nam ne zameri te stopaj. Uprava terja, ar delavci prosijo plačo. Uprava.

NEDELA po risalaj štrta.

Vu onom vremeni, gda bi se vnožina süno-la na Jezusa, ka bi poslušala reč Božo; i on je stao poleg ribnjeka Genezaret. I vido je dve ladj-i stojčive kre ribnjeka: ribičje so pa vö stopili, ino so práli mreže. Stopivši pa vu edno ladjó, štera je bila Šimonova: proso ga je, ka bi jo od zemlé odrino edno malo. I sedéči, včio je z ladjice vno-žino. Gda bi pa henjao gučati, pravo je Šimoni: pelaj na globočino i prestrite mreže vaše na lov-lenjé. I odgovoreči Šimon pravo je njemi: Mešter, celo noč delajoči nikaj smo ne vlovili; ali na reč tvojo razprestrém mrežo. I gda bi to včiniši, za-prli so rib vnožino veliko. trgala se je pa mreža njihova. I kimali so tivarišom, ki so bili vu drugoj ladj-i; ka bi prišli i pomagali bi njim. I prišli so i napunili so obeh ladjici, tak, ka so se malo ne pogražale. Štero gda bi vido Šimon Peter, doli je spadno pred kolina Jezusova govoreči: Odidi od méne, Gospodne; ar sam jas grešni človik. Ar je groza obišla njega i vse, ki so ž njim bili, nad ri-bami, štere so vlovili: prispodobnim tálom i Jáko-ba i Jánoša, sini Zebedeušove, ki so bili tivariš-ke Šimonovi. I veli Šimoni Jezus: Ne boj se, od eti mao boš že lüdi lovio. I vö potégnovši k zem-li ladjó, vsa ostavivši, nasledüvali so njega. (Luk. V.)

Pokora (Paolo Segneri).

Ka mislite vi, dragi moji poslušalci? Ste vi gda resno premislili, ka to pomeni: na veke ali blažen biti ali pa trpeti? Ka teliko pomeni: neba, gde se bomo večno veselili, ali pa pekeo, gde mo večno je-čali? Ka mi povete na to, dragi krščeniki, ka mi povete? Ste se vi v te misli nikdar ne potopili? Če na to neste ešče nikdar mislili, te ite, vam pravim z Izaiašom, te ite hitro vkraj i se zaprite v edno hišo: „Idi moje ljudstvo i se zapri v svojo hišo i zapri za sebov svoje dveri“ (Is. 26, 20) i ne mislite na nikše drugo opravilo, samo na sebe; pa pri zaprtih oknaj, pri vgaš-njenom posveti si premišlavajte od sebe i mi potem poročajte; jaz sem osvedočen, da nazaj pridete, kak tisti, ki so prišli iz brloga znanoga comprnjaka Trophoniusa, nazajpridete zmešani, nesnjeni i se več niti nasmehnoti nete mogli.

AGRARNE ZADEVE

Vabilo

na redni občni zbor Agrarne zadruge r. z. z n. z. v Črensovcih,

ki se bo vršo 29. junija na Petrovo po-poldne ob 3 vüri v Našem Domi v Čren-sovcih s sledečim dnevnim redom:

- 1.) Čtenje zapisnika zadnjega občne-ga zbora,
- 2.) čtenje revizijskoga poročila,
- 3.) poročilo načelstva i nadzorstva,
- 4.) odobritev računskoga zaključka za l. 1931,
- 5.) volitev članov načelstva i nad-zorstva,
- 6.) sprememba pravil,
- 7.) pojasnila od agrarnoga zakona i toga pravilnika,
- 8.) slučajnosti.

Če bo te občni zbor v napovedanem časi nesklepčen, se vrši pol vüre kesnej drugi občni zbor na istom mestu i z istim dnevnim redom, ki valano sklepa ne gle-doč na število članov. Načelstvo.

Pravilnik za izvršavanje agrarno-ga zakona. Člen 31. Gda se izdajo vse odločbe, ki se tičejo ednoga veleposestva, se morejo te odločbe vkupzašiti i na table se more zapisati kratka vsebina celoga postopanja, to najmre, keliko zemle je raz-deljeno, kakša cena je, kak visiko pride 10% za kolonizacijo, kakšo odškodnino plačajo agr. interesi toga veleposestva

itd. Člen 32. Če se agrarni interesent po-godo za druge cene, kak zakon določi, te pridejo v odločbo. Ali pred določitvov objektov i subjektov i pred odobritvov banske uprave se to ne more zgoditi.

Pošta.

Tanacek F. Vadarci. Din. 100 sprejeli. **Jeneš Marija, Toronto.** Dva dolara sprejeli. Zaostano dali vse poslati.

Cena živine.

V Ljubljani: Jünci, bikovje prvovrst-ni 5 i 5.50 Din., drugovrstni 4—4.50 Din., debele krave, telice so mele isto ceno, teoci pa 6—7 Din. na živo vago. Krave za viršline so se odavale kg. na živo vago 2—3 Din.

V Maribori: Jünci, bikovje debeli 4—5 Din., na poldebeli 3—3.50 Din., de-bele krave i telice 2—3.50 Din., krave za kolbase 1.25—1.75 Din., teoci 4—5 Din. kila na živo vago.

Pri nas je cena živine tüdi spadnola. A jako se je pa podignola cena mesa. Gda se tele küpi za 5 Din. te meso ne bi sme-lo koštati 14 Din. Jedina pomoč je zadru-ga. Stopite v njo v kem vekšem broji.

Na prodaj je lepo posestvo

s hišo in gospodarskim poslopjem

vse z opeko krito in v najbolšem stanju ob banovinski cesti v Radoslavcih, pošta: Mala Nedelja, srez: Ljutomer. Vprašati je pri JAKOBU HOLC, Radoslavci šte. 47.

Mašini k odaji. Velki trier, za jaboka mleti, slamoreznica, reporeznica, za kukorco lüščiti, pumpa, mašin za šveljo, trije leh-ki železni plügi, par železni bran, plüg za osipa-vati. Vse to se da tüdi za jabočnico ali za falejšje vino. Naslov pove urednik „Novin“ v M. Soboti.

VABILO

na redni občni zbor HRANILNICE i PO-SOJILNICE r. z. z n. z. v ČRENDOVCIH, ki se bo vršo dne 19. junija 1932. popol-dne ob 3 vüri v Našem Domi v Črensovcih.

Dnevni red:

- 1.) Čtenje zapisnika zadnjega občnoga zbora.
- 2.) Čtenje revizijskoga poročila.
- 3.) Poročilo načelstva i nadzorstva.
- 4.) Odobritev računskoga zaključka za l. 1931.
- 5.) Volitev članov načelstva i nadzorstva.
- 6.) Slučajnosti.

Če bi te občni zbor ob napovedanom časi ne bio sklepen, se vrši pol vüre kesnej drugi občni zbor na istom mestu i z istim dnevnim redom, ki veljavno sklepa ne-gledoč na število članov. Načelstvo.

SÜHE

GOBE

küpüje po najbolšoj cení.

6 Pošlite vzorce i ponüdbe na

SEVER & KOMP., Ljubljana.